

LUCIE
HLAVINKOVÁ

APATYKÁŘ

---

motto román

Apatykář

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

Lucie Hlavinková

Apatykář – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

LUCIE
HLAVINKOVÁ

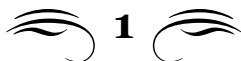

APATYKÁŘ

Praha 2019

ŠTRAMBERK 1908

„**P**ojďte dál, jenom pojdte dál, však už se na vás těšíme!“ Starý lékárník pohybem ruky vybídl mladého muže, aby vstoupil do lékárny.

František se pomalu nadechl. Za chvíli se celý jeho život změní. Až projde těmito starými otlučenými dveřmi a vdechne všechny známé pachy a vůně! Nemohl se dočkat, až začne pracovat na svém novém působišti, tak útěšně daleko od domova, a zanechá za sebou všechnu svou vinu. V tomto zapomenutém kraji v maličkém půvabném městečku Štramberku na něj rozhodně nečihá to odporné pokušení, které mu způsobilo jen bolest, hanbu, strach a utrpení...

Únava z předlouhé cesty byla rázem ta tam. Všechno zde bylo útulné a domácké a zdálo se mu, že také mnohem menších rozměrů, než byl zvyklý. Od domků na náměstí přes apatyku až po jeho nového zaměstnavatele, drobného shrbeného staříka.

Dobře udělal, že si vybral zrovna Štramberk! Starý lékárník vypadal vlídně, lékárna byla vzorně uspořádaná a v blízkosti městečka se nacházel vápencový lom, kam doufal, že bude jistě smět chodit ve svém volnu a věnovat se svému

drahocennému koníčku, sbírání zkamenělin. Což byla kromě práce v lékárně, kterou nadevše miloval, jediná další věc, která ho ještě držela při zdravém rozumu.

„Nu, tak se na vás podívejme, mladý muži,“ zahlaholil bodře nový pan šéf v očividně výborné náladě. „Jak se u nás říká, taky synek pjekny. Pjeknučky!“

František se překvapeně zaposlouchal do nezvyklého přízvuku a poplašeně stáhl ramena dozadu. Nemohl si zvyknout, že ho lidé stále posuzují podle jeho tělesné schránky, na které si on sám nezakládal. Sám sebe za nijak působného nepokládal a o žádnou pozornost v tomto směru nikdy nestál. Připadal si neohrabaný, s příliš velkýma rukama, neposlušnými hnědě kaštanovými vlasy, které se nedaly zkrotit ani pomádou a stále mu padaly do zelených očí. O kráse měl zcela jiné představy a pohledy ostatních pak způsobovaly, že se mu krev nahrnula do tváří a řeč uvízla v hrdle.

Nikdo netušil, co se skutečně skrývá v jeho hlavě a srdci, a František se už dlouho nemohl zbavit představy, že kdyby někdo říznul do jeho hladké, čisté kůže, z rány by se vyvalil oblak černých páchnoucích spór, které tvořily jeho pravou podstatu.

„Jak se vám zamlouvá moje apatyka, co říkáte?“ obsáhl pan majitel pyšným gestem bezpočet skleněných lahviček s latinskými nápisy na bílých štítcích se zlatým okrajem, svazky sušených bylin, hmoždíře všech velikostí, nejmodernější tabletovačku a vyleštěné mosazné talíře lékárnické váhy.

Františkovi se však oči nechtěně stočily na řadu lahviček z tmavozeleného skla s lebkami na štítcích. Stály vyrovnané

ve skříňce, kolem hrdla měly navíc omotaný červený provázek pro výstrahu. Sklo bylo na rozdíl od ostatních rýhované, aby co nejvíce znaků volalo: „Pozor! Stačí jen kapka a místo léku si pacient odnese domů svoji smrt!“ Polknul a rychle se zadíval zpět na lékárníka. Starý pán měl vše v bezvadném pořádku, což bylo s podivem, když uvážíme, že žádal o pomocníka.

„Krásné,“ přikývl uznale a s potěšením shledal, že mluví čistou pravdu. „Máte tu všechno jako v nejmodernější lékárně v Praze.“

Stařík vydechl ulehčením. „To jsem rád. Jenom ty vitríny kdyby nás nezlobily, skla nejsou do dřeva pěkně zasazená. Říkal jsem si, že jste jistě zvyklý na lepší, nemám pravdu?“ zadíval se na Františka zkoumavě. Prvotní nadšení, které ho udržovalo na nohou, z něj už trochu vyprchalo a musel si unaveně sednout. Jeho hlava sebou začala trhat, jako by byl loutkou, ovládanou pouze jediným provázkem. „Vidíte sám. Už jsem téměř k nepotřebě. Jak se u nás říká, budižgničemu. Nohy i ruce se mi mění v suché klacky a hlava v dubový špalek. Dočista špalek.“ Mluvil věčně, bez hořkosti, pronášel svá slova jako něco nevyhnutelného, co se mu musí vyřinout z úst a zůstat viset ve vzduchu před posluchačem. František se ošil, protože nevěděl, co se od něj očekává – lítost? Prohozený vtip? Rozhodl se, že bude raději zticha, i když to vzápětí znamenalo nechat se podrobit všetečné starcově zvědavosti, která mu nebyla dvakrát po chuti.

„No ale co zrovna vy tady? Když jsem žádal Okresní politickou správu, aby mi sem do lékárny poslali kondicinujícího lékárníka, čekal jsem, že dostanu nějakého pomocníka z lékárny v opavském chorobinci, a ne zrovna vás až z Prahy...“ Stařík nechal konec věty ve vzduchu a vyčkával.

František zadržel dech. Musí postupovat opatrně. Stačí jen zopakovat známá fakta, nepřidávat nic navíc. „Po studiích jsem pracoval dva roky v otcově lékárně, jak víte. Ale on je povahy velmi zarputilý a těžko s ním vyjít. A když se pak stalo, že jsem vážně onemocněl nervovou horečkou, lékař mi důrazně doporučil odejít z Prahy a pobývat v klidu na venkově.“

Františkovi se zaboja nechtělo pokračovat, i když viděl, že starý muž dychtivě naslouchá a hoří touhou zvědět co nejvíce podrobností. Nechtěl ani náznakem prozradit, proč vlastně onemocněl, a pravdou je, že vlastně ani nemohl. Pamatoval si jen matné útržky, podobající se fotografiím, které ležely léta někde ve vlhku, vzpomínky rozpité, rozmazané a vybledlé. Ach bože, sám nevěděl, jestli si chce vzpomenout, nebo touží zapomenout úplně, protože když dovolil své mysli, aby se vrátila, začala ho tížit zostřující se hanba a vina, nohy mu změkly a hrdlo se stáhlo jakoby omotané tlustou šňůrou, která se nezařezávala, ale pozvolna utahovala, až nezbyla než maličká škvírka sotva propouštějící pár bublin vzduchu.

Musí se vzchopit! Už jen proto, že stařík z něj nespouští oči.

„A pak je tu ještě jedna věc... Jsem velkým příznivcem přírodních věd! Obdivuji Alfreda Russella Wallaceho, Malthuse a Charlese Darwina, víte. Tito velcí průkopníci přinesli tak nové a odvážné myšlenky zejména proto, že opustili svoji vlast, vydali se do cizích krajin, a náhle se jim otevřely oči! Spatřili fakta v nových souvislostech, vytrženi ze své každodennosti a vrženi napospas nesením...“ Františkovi se rozhořely oči, zatímco stařík údivem otevřel ústa. „Proto je mohlo napadnout něco tak revolučního, jako je vývoj druhů v závislosti na prostředí, přírodní výběr a podobně. Já se na tak velkou cestu vydat nemohu, zdraví mi to nedovolí.“

„Takže jste se vydal sem k nám do Štramberka,“ nevěřičně doplnil starý lékárník. „Jako mezi divochy...“

František zčervenál. „Ne, chraň bůh, tak jsem to nemyslel... Já... já jsem myslel, že bych se zde vytrhl ze své všednosti...“

Stařík se náhle rozesmál. „No pravda. Tady se vytrhnete ze své všednosti raz dva! Milý hochu, zdejší všednost je ona-čejší než v Praze! Tady se hodně pije, víte? A kraj je to chudý, peníze chybí, lidé jsou tu drsní a svérázní.“

„Právě,“ vyhrkl překotně František. „Říkal jsem si, že tu budu moci studovat...“ Nedořekl. Jeho život tížila hnusná vina. Nedospěl zřejmě ještě ke kýženému stavu, kdy by mohl chladně a rozumně posoudit to, co udělal, jako akt vykonaný ve vyšším zájmu. Ne. Kdykoli se podíval s odporem do zrcadla, uviděl, jak jeho tvář hyzdí hluboké kruhy pod očima. Aby také ne, když mu ke spánku musely dopomáhat krystalky z malé žluté lahvičky s nápisem chloralhydrát, jejichž počet se nenápadně zvyšoval.

Věděl, že se provinil. Ale už ne jak a proč. Proč často bezděčně svírá a rozevívá prsty, aby se mu neklepaly, proč bývá podrážděný a vzteklý? A proč se mu občas srdce sevře a pak se rozběhne dvojnásobnou rychlostí, kdykoliv ucítí vůni máty nebo občas někde uvidí podlahu z pálených cihel?

„Studovat můžete, jak je libo, ve svém volném čase,“ uzavřel debatu stařík opět spokojeně. „Ale teď půjdeme oba prostudovat, co nám hospodyně přichystala k obědu. A seznámíte se s mojí sestrou.“

František ostýchavě vstoupil do pokoje sloužícího jako jídelna. Drobná stará žena, jejíž rysy nezapřely podobu s brat-

rem, se na něj vlídně usmívala, z polévkové mísy se kouřilo a hospodyně, žena asi padesátiletá, statné postavy, mu vršila na talíř jeden knedlík za druhým. Její pohyby byly zvláštní, jako by se přesouvala pod vodou, sukně i ruce jí klouzaly hladce a pomalu kolem stolu.

František zdvořile odpovídal na všechny dotazy týkající se cesty, rodinných poměrů a podobně a dával si pozor, aby jeho odpovědi nijak nevybočovaly z obrazu, který sám o sobě utvořil.

I starý lékárník si o něm tvořil obraz, v podstatě dost lichotivý, ale samozřejmě formovaný shovívavostí stáří k mládí nového pomocníka. Stařec nabyl dojmu, že má před sebou mladíka ostýchavého, slušného, ovšem poněkud naivního. Nevěděl, kde přišel ke všemu tomu svému vědeckému zápalu, za jeho mladých let bylo dobré držet se zavedených zvyklostí svého oboru tak, aby si člověk zajistil živobytí a příliš se nerozptyloval neužitečnými znalostmi, no ale budiž. Věda má samozřejmě něco do sebe, už jenom proto, že nyní lékárníci nemusejí sami vyrábět extrakt z vrbové kůry proti bolesti, ale objednají si ten nový Aspirin přímo od firmy Hell z Opavy. Tady je tedy vidět jednoznačný pokrok, ovšem nedá se popřít, že lidé pořád stejně nejvíc kupují počistivé pilulky a vodičky pro růst vlasů... Věda nevěda...

„Náš nový pan kolega se tady u nás chce zabývat vědou, sestro,“ pronesl stařík, aby řeč nestála, a aby také přispěl do debaty.

„Skutečně? Vědou farmaceutickou, pane Lisle?“

František se začervenal: „Tou samozřejmě taky, paní lékárníková. Ale moje zájmy zahrnují více oborů. Velkou inspirací je mi Charles Darwin, jak možná víte, během své cesty kolem světa, na základě pozorování rozličných druhů

zobáků u pěnkav podle toho, čím se tito pěvci živí, zformuloval svoji teorii o původu druhů. Přispěla k tomu i jeho vášeň objevovat fosilie, kterou s tímto velkým učencem sdílím.“

„Tak nevím, jestli jste na správném místě,“ rozšafně zažertoval starý lékárník. „My Štramberacy máme zobaky ostře a kratke, no ni?“ zasmál se svému proslovu. „Ale co se týče fosilií, tady byste mohl mít více štěstí, vid' sestro? V místním vápencovém lomu, neboli jak se u nás říká na Kotuču, tam je těch zkamenělých breberek do aleluja. Když se tam optáte, třeba vás nechají si nějaký pěkný kousek odlomit.“

Sestře pana lékárníka se však pohoršením stáhl obličej. „Mladý muži, na základě vašeho příjemného zevnějšku a uctivého vystupování jsem doufala, že jste slušný mladík!“

František byl zmatený a všiml si, že i hospodyně se zatvářila přísně a přestala vršit na jeho talíř další knedlíky. „Ale paní lékárníková...“

„Co máš proti vědě, sestro?“ zeptal se stařík pobaveně přihlížející celé situaci.

„Panu faráři by se takové řeči jistě nelíbily. Zobák má každá pěnkava přesně takový, jaký potřebuje, protože jí ho nadělil dobrý Bůh. A co se týče nějakých předpotopních brouků, nebo o čem to mluvíte, k čemu jsou vám dobří? Propříště takové řeči u jídla nestrpím. Ne nadarmo se vykládá, že od té doby, co se začalo kutat na Kotouči ve velkém, se začaly dít věci divné a nekalé.“

„Babské pověry,“ mávl rukou starý lékárník. František celý strnul a vyčkával, kam se bude tato debata ubírat. Zalitoval, že si hned první den zkazil reputaci u paní domu, ale copak mohl tušit, že je to žena tak zastaralých názorů?

„Vy ženské!“ osopil se lékárník na sestru i na hospodyni, která byla se svojí velitelkou v jednom šiku, což demonstro-

vala bojovým postojem s polévkovou mísou před širokým hrudníkem. „Já vás nechápu! Vždyť i starosta, doktor Hrstka, sbírá zkameněliny! Co na to řekneš?“

Stará žena zlostně přimhouřila oči. „Edem ešče pipni. Starosta si to u mě už loni polepil, když se zastával toho Masaryka, co tu loni byl nakonec zvolený do toho parlamentu. A tys ho taky volil! Slušný člověk by ho nevolil, vždyť on hlásil rozvody, jakousi volnou lásku a taky prý k sebevraždám naváděl...“

„Co to je za baranctví, takové? Jaké sebevraždy? Masaryk je podle mě slušný člověk a učenec. Ti, co byli proti němu, se ukázali, co jsou zač! Vždyť jsme ho bránit museli, když tu chodil po městečku. Jakási roba po něm hodila hrnec! A děcka taky kdosi navedl, aby po něm pokřikovaly. Však já vím, kdo za tím je,“ podíval se pan šéf významně na Františka. „Ja vim, co je to za plesnivinu, ti klerikali. Ty maš, sestro, plnu hubu katekyzmu, ale zároveň vjeřiš na ty nejhorší smyšlenky a povídačky? Všelijaké čáry máry a divotvornosti! Pověry! Proti tomuhle by měl ten váš farář brojit, pokud se nepletu, a ne proti názorům učenců.“

Staříkova sestra bojovně vystrčila bradu. „Učenců? Spolek pomatených hlav je to. Tady v jeskyni našli pár starých kostí a hned z toho vyvozují, že člověk pochází z opice. Kdybys nebyl můj rodný bratr, tak bych tomu v tvém případě i věřila.“

Hospodyně nehnula brvou, očividně byla na poněkud bizarní hašteření starých sourozenců zvyklá, ale Františkovi málem zaskočilo. Posílen vědomím, že ve svém novém šéfovi má zastání, poněkud neuváženě vstoupil do hádky. „Myslíte šipeckou čelist? Tu část čelisti neandrtálského dítěte?“

Tvář paní lékárníkové zbledla „To jste neměl, mladíku!“

„Ale...“

„O takových věcech se nežertuje. Našla se kost dítěte, celá divná. Kdoví, co tomu chudáčkovi bylo a jak ke své smrti přišlo. A říkám vám, že něco takového přináší jen prokletí. Vezměte si paní ředitelovou!“

Hospodyně, která mezitím odložila polévkovou mísu, sepjala ruce a přiložila si je k ústům v gestu soucitného zděšení.

„Myslím manželku ředitele zdejší vápenky. V těch vápenkách se právě nacházejí ty vaše folýsie, nebo jak to říkáte. Pan ředitel se o tyhle darebniny vždycky převelice zajímal, nosil to domů, ukazoval to své paní, a to i včetně té dětské kosti. A já vám říkám, tyhle věci se mají nechat spát, protože od té doby je jejich domov prokletý.“

Hospodyně horlivě přitakala, kdežto stařík opovržlivě odfrknul.

„Co funíš, bratře? Není to snad pravda? Prokletý! Ředitelová žádné dítě buď nedonosí, nebo jí hned po narození začne stonat, celé neduživé, a do roka je z něho andělíček.“

Lékárník zmlknul, jeho sestra očividně otevřela téma pravdivé a příliš bolestné na to, aby si z něj mohl utahovat.

„Takovi fajnovi lidi! Tak nobl! Největší honora u nás na městečku, to se vi,“ ozvala se poprvé hospodyně, která se dosud projevovala jen pantomimicky. Zřejmě jí leželo na srdci, aby se František co nejdříve obeznámil se společenským žebříčkem svého nového působiště.

„Takže abychom si rozuměli, mladíku, do tohoto domu žádné takové proklatosti netahejte!“

František přitakal, aby zachránil alespoň zbytky příznivého dojmu, a za toto gesto dobré vůle mu na oplátku na stole přistál talířek se štrúdlím.

„Mládí má být dychtivé a zapálené,“ pronesl smířlivě lékárník, který si všiml, že František byl opět opatrně vzat na milost. „Jen abyste ale pro samou vědu nezapomněl na svoji budoucnost. Však počkejte, až poznáte místní děvuchy! Takový šikovný mládenec, budete je muset koštětem odhánět!“

Paní lékárníková i s hospodyní roztály, tohle téma by jim nejlépe přišlo vhod, nikoli ovšem Františkovi, který cítil, jak se mu tváře zalévají krví a začínají hořet. Ach bože, jenom tohle ne! Proč každého zajímá jeho ženitba?

Jeho spolužáci si v této otázce mohli vybrat: buď po studiích pracovali v rodinné lékárně, pokud měli štěstí, nebo se stali bídňě placenými pomocníky, tvrdě pracujícími i šestnáct hodin denně v cizích lékárnách, u materialisty nebo na tak ubohých místech, jako je například okresní chorobinec. Další možností byl ovšem sňatek z rozumu, jak si František dobře vzpomínal na rozhovory, které vedl se svými přáteli.

„Poslouchej, Franto! Co říkáš? Mladý magistr s půl rokem praxe, reprezentační postavy hledá vážnou známost s mladou hezkou dívkou s větším věnem.“ Františkův spolužák Leopold na něj dychtivě hleděl a netrpělivě poťukával tužkou o koleno. „Mám dát ten inzerát do *Národních listů*?“

Oslovený se uchechtl. „Myslíš, že vdavekchtivé ženské čtou *Národní listy*? Zkus raději *Světozor*. A vynechal bych tu hezkou, to ti rozšíří možnosti,“ dodal uštěpačně. K jeho překvapení se Leopold zatvářil vděčně a naslinil tužku.

„Máš pravdu. A škrtnu i tu mladou.“

„Škrtnu i tu mladou,“ zopakoval František po Leopoldovi a tvář se mu stáhla.

„A co ty a ženitba?“ zvědavě se po něm podíval spolužák a nechal konec věty viset ve vzduchu.

„Já? Já nic,“ zahuhlal František a obratně převedl řeč na cenu inzerátu. Dokonce se nabídl, že příteli půjčí, jen aby už opustil tohle nepříjemné téma...

Nikdo neví, proč je právě tohle téma tím nejhorším, nač je možné se jej zeptat. Ne, že by se mu nelíbila děvčata, to zase prr! Jenomže pokud si nyní František představí jakoukoliv ženu a jakákoliv tělesná potěšení, vždy mu před očima vyvstane ten zpropadený obraz podlahy z pálené hlíny a nosní dírky ho zastudí, protože je ovane vůně máty...

Vzpomínky způsobily, že přeslazený štrúdl náhle zhořkl, František převracel lžičkou jeho náplň a nemohl se odhodlat strčit ji do úst. Rozvařená jablka odmítala opustit talířek, sklouzla zpět na jeho povrch a rozvalila se po vzorku zelených kvítků. Hospodyně pozdvihla jedno obočí a naznačila klouzavým pohybem, že zákusek, jímž bylo pohrdnuto, odnese, ale František se naštěstí zavčas vzpamatoval a zachránil situaci rychlým žvýkáním.

„No... na ženění času dost. Beztak, jak vidíte, jsou s ženskými jenom mrzutosti,“ loupnul stařík očima po své sestře a její oddané služebné. „Moje nebožka taky nebyla bez chyby. Ohánět v apatyce se uměla, ale pusa jí jela od rána do večera.“

Lékárníkova sestra se pokřižovala. „O mrtvých jen dobře. Švagrová byla zlatá duše!“

„Srdce mjela zlate, ale hubu jako šlajfyř!“

Stařík s potěšením kvitoval, jak jeho sestra zalapala po dechu, a obrátil se k Františkovi. „Dnes odpoledne si běžte projít městečko, do práce se dáte až zítra, co říkáte? Prohlédněte si náměstí, vylezte nahoru na Trúbu, tady se říká

na Kulatinu, odkud je krásný výhled... Možná stihnete zajít i na Kotouč, ale teď už se brzy stmívá,“ ztišil hlas a spiklecky mrknul. „Vy máte mladé nohy, tak uvidíte.“

Nohy má František mladé, ale srdce ho tíží, jako by bylo jednou z těch zkamenělin, na jejichž objevování se tolik těší... Procházel náměstím, pevně rozhodnutý vstřípit si vše do paměti a otevřít svoji mysl, která bude vědecky přísná a nezaujatá. Nový kraj, nový mrav... Doléhaly k němu útržky náhodných hovorů, řeči v nezvyklém rytmu a melodii, hodně lidí nebylo ustrojeno po městském způsobu a téměř každý si ho zvědavě prohlížel, protože cizinec tu byl věcí neobvyklou. Hlavně nyní na sklonku podzimu, když už barevná nádhera listí skončila na zemi zhnědlá, pošlapaná a šustící pod nohama jako ulámané krovky nějakých předpotopních brouků, o kterých s takovým odporem mluvila lékárníková sestra.

S přibývajícím odpolednem ubývalo světla, vzduch v nose začal mírně štípat a František si zapnul nejsvrchnější knoflík redingotu, s lítostí vzpomínaje na šálu, která zůstala nevybačená v zavazadle. Nechtěl se nikoho ptát na cestu, ale veden zřejmě podvědomou znalostí mapy městečka, směřoval ke Kotouči a vápencovému lomu. Roubených domků na vysokých kamenných podezdívkách ubývalo, k jeho velkému překvapení se však před ním najednou objevila výstavná vila s prosklenou verandou, bíle natřenými okny se zelenými okenicemi, svou krásou a honosností značně převyšující okolní skromnou zástavbu. Dům se začínal ztrácet v šeru, ale většina oken svítila namodralým světlem plynového osvětlení, nikoli mihotavými zlatými odlesky svíček. František si byl jistý: tohle je určitě vila ředitele vápenky, tudíž nejbohatší a zároveň nejsmutnější domov v celém městečku...

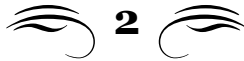
Co asi prožívají jeho obyvatelé? Co může být horšího než ztratit dítě? A jakým peklem musí být ztratit jich několik po sobě? Jak hrozná musí být pokaždé naděje sevřená strachem, vůle milovat, která si zakazuje přilnout příliš, aby ze srdce nebyl vyrván kus příliš veliký! František bezmyšlenkovitě poodstoupil, oči mu přejížděly z jednoho okna na druhé. Co si myslel, že spatří? Pavučinu smutku, zakrývající dům? Zdi pokryté černým flórem? A co si myslel, že ucítí? Odér žalu?

Zavrtěl hlavou a otřásl se, jako by chtěl ze sebe setřást tyhle myšlenky. Proč ho něco takového vůbec napadlo? Je unavený... Cesta byla dlouhá, tréma ze všeho nového svazující, konverzace u oběda vyčerpávající... Návštěvu vápenového lomu odloží na jindy, stejně už se setmělo natolik, že by nic neviděl.

Ponořen do myšlenek o své nové práci, pevně odhodlaný dostát všem očekáváním starého pána, se vracel zpět na náměstí. Dveře kostela byly otevřené a linul se z nich nápěv nacvičované vánoční koledy, zpívaný dětskými hlásky. František se zastavil, celý rozpolcený. Kostely rád neměl a ze zásady je nikdy nenavštěvoval, ale tenhle výjev byl natolik dojemný, že překračoval samotné hranice sentimentality a vracel se zpět k ryzosti. František se snažil nenápadně nahlédnout dovnitř s pocitem červa nahlodávajícího dokonalé jablko. On, takový neznaboh, tak plný všemožných hříchů nemá přece právo hledět na malinký sbor dětských zpěváčků, kteří se ze všech sil usilovně snaží přivítat Ježíška, který přijde už za pár týdnů. Jak jen se snaží! Jak dychtivě sledují pohyby rukou, určující takt a tempo! Někteří kluci zpívali celým tělem, nevydrželi stát v klidu na místě, protože jejich nadšení

bylo příliš veliké. S nimi kontrastovala klidně stojící, andělsky vyhlížející dívka asi sedmiletá, se třpytícíma se očima a pohledem soustředěným do jednoho bodu. Tento bod ovšem nebyl v osobě dirigenta, ale kdesi v nekonečnu nad jeho hlavou, daleko za zdí kostela a očividně i za hranicemi celého městečka. František byl jejím výzorem pohnutý. Kaštanové vlasy jí obtáčely hlavu, vypadala drobná a křehká, ale pak se její pohled stočil na něj a jeho píchlo u srdce. Kdepak! Tahle malá holka není žádný andílek, František by se vsadil, že spousta z přítomných kluků už okusila, co to znamená, když se tahle osůbka rozčílí a začne být zle...

Vycouval z kostela, nikým jiným nezpozorován, a únavou sotva zvedal nohy, aby nezakopl na kamenné dlažbě. Kdo ví, dnes možná usne i bez kapek ze žluté lahvičky.

„**T**ak jak jste se vyspal, mladý kolego?“ Pan majitel byl po ránu činorodost sama, i když ho ruce i hlava zrazovaly svévolnými pohyby, které se snažil maskovat opíráním o hůl a nakloněným postojem. „Vidím, že jste připraven!“ Potěšeně zaznamenal Františkovy vyhrnuté rukávy a vyžehlenou zástěru z lněného plátna.

František raději mlčel. Myslel, že usne sám od sebe vlivem nezměrné únavy, ale ta mu naopak způsobovala ještě horší bušení srdce než obvykle a hlava, zahlcená novými dojmy, se vzpírala konečně vypnout. Nakonec, ač nerad, musel opět užít krystalky, i když předtím asi půl hodiny s chmurným výrazem převaloval lahvičku v ruce.

„Pojďte za mnou dozadu do materiálky. Tady bude vaše království!“ Stařík otevíral šuplíky, rukávem zbytečně utíral bezvadně vyleštěný stůl a poklepával na destilační přístroj. „V poslední době jsem to tu zanedbával a doprodával starší zásoby. S těma mýma rukama gramlavýma jsem nemohl sáhnout na žádnou jemnou práci, takže už mi začínají docházet čípky, oplatky i voskové náplasti. Všechno to tu čeká na vás.“

František se překvapeně rozhlédl. Zanedbaně rozhodně

materiálka nevypadá – všechno se jen leskne a je v dokonalém pořádku... Zřejmě sem chodí uklízet hospodyně.

Pan lékárník jako by mu četl myšlenky: „Hanzelčena sem musí chodit často vytírat police. Sklo ve vitrínách špatně drží a prach se do nich lehko dostane. No a pak je tu ještě taková nemilá věc,“ ztišil stařík hlas do šepotu, i když kolem nebyla živá duše, a poškrábal se na zátylku, což ještě zvýšilo dojem nadcházející nepříjemnosti. „Budete muset zajít za Kubaňkou. Za starou Kubáňovou.“ Pan majitel hleděl Františkovi pátravě do očí, jako by v nich hledal známky strachu, ale František jen zamrkal, protože samozřejmě neměl nejmenší tušení, o jaké to osobě stařík hovoří. „Já bych vás za ní neposílal hned první den, věřte mi,“ pokračoval lékárník rozpačitě, „Ale nedá se nic dělat. Zásoby bylin nám docházejí, já jsem byl přes léto marný a neposbíral jsem nic a teď už máme zimu na krku...“

František byl už napůl přesvědčený, že dotyčná je místní čarodějnice, a začínal být zvědavý.

„Kubaňka bydlí kousek za městečkem směrem na Nový Jičín, tu její chalupu nepřehlédnete, má u ní malou zvoničku. Já za ní vždycky chodil nerad. Abyste věděl, je to místní kořenářka, dodává sice zeliny do mé lékárny, ale zároveň je konkurence, chudina chodí přímo za ní, aby nemusela platit za doktora, to se ví.“

„A ona dělá drahoty?“

Stařík se znovu poškrábal. „Ale to ani ne, platil jsem jí vždycky dobře a včas. Jenomže ona je to taková zvláštní ženská, abyste tomu rozuměl. Před lety tu žila, pak odešla a teď na stará kolena se zase vrátila... Je to celé jakési zašmodrchané, já tomu nevím hlavu ani patu. Ženské by věděly... Je vdova, tak se živí, jak umí. A umí dobře, to se jí zase musí nechat.“

František byl celý zmatený, takže si pro jistotu nechal ještě jednou vysvětlit cestu, aby byl připraven, až se za kořenářkou, vymykající se běžným očekáváním, odpoledne vydá.

Zatím se začal věnovat tomu, co mu šlo nejlíp, drobné a precizní lékárnické práci. Nahřál vosk, olej a další přísady, hbitě je rozválel na látce, obstříhl kolem šablony a hotové skládal do krabice mezi papíry, aby se úhledné náplasti na bolest hlavy a na kašel nepřilepily k sobě navzájem. Práce mu šla od ruky jako obvykle a účinně ho zaměstnávala, ale přesto si všiml, že zvonek v apatyce, upozorňující na příchod nového zákazníka, zacinkal jen občas, po většinu času bylo mrtvo. Po nějaké chvíli si dovolil nahlédnout dopředu do výdejny. Nikde žádný zákazník, jen za tářou stál jeho pan šéf s nachýlenou hlavou, která sebou pravidelně škubala. Starý lékárník si nevšiml, že ho někdo pozoruje, očima bloudivil po překrásně vyrovnaných stojátkách, cvrknal prstem o pokladnu a na tváři měl nešťastný výraz.

František potichu zacouval zpět do materiáلكy. Očividně nepracuje v příliš prosperujícím podniku...

Odpolední cesta na kraj městečka se nesla ve znamení obav. Jak se má k jejich dodavatelce chovat? František nebyl příliš zvyklý jednat se ženami, a už vůbec ne obchodně. Navíc většina žen měla ve zvyku zálibně si ho prohlížet, což ho uvádělo do nesmírných rozpaků. Jakmile celý bezradný zčervenal, podnítilo to jeho dámský protějšek k dobíravým komentářům a způsobilo další nahrnutí krve do tváří.

„Pozdrav pánbů,“ smekl klobouk při vstupu do světnice, jejíž strop byl celý zakrytý svazky sušících se bylin. Linula se z nich taková směsice vůní, že vytvářela téměř viditelné vlny, které se převalovaly po místnosti, točily se ve spirálách

kolem kamen a obtáčely postavu nevysoké, ale velice důstojně vyhlížející staré ženy v jednoduché halence a šedivé dlouhé sukni, přepásané tmavomodrou zástěrou.

„Dobrý den,“ přikývla mu na pozdrav. V jejím hlase se ozvalo drobet uštěpačnosti. Jako by věděla, že František nemá nikoho co zdravít slovy, která použil, protože si myslel, že by měl. Nikdy v životě ten pozdrav předtím nepoužil a teď se ve zlomku vteřiny zařekl, že už ho nikdy ani nepoužije.

Kořenářka mlčky poslouchala pozdravy od starého lékárníka a seznam objednávaných rostlin spolu s určením, zda je žádána nať, kořeny či kůra. Věcně přikyvovala hlavou, zatrhávala si seznam soustředěnými rozmáchlými škrtanci. Rozhlížela se po světlici, aby se přesvědčila, zda žádanou surovinu má, a zdálo se, že zrak jí vždycky okamžitě padl na správné místo. František na ni neudělal žádný zvláštní dojem a dalo by se říci, že na okolní rostliny hleděla rozhodně s větším zalíbením. Úplně stejně se cítil naposledy ve třinácti letech, kdy byl ještě docela malý, obyčejný kluk s věcně zašpiněným obličejem a rukama, které se matka marně pokoušela vyčistit alespoň předtím, než ho pošle do postele.

František s překvapením zjistil, že se narovnal a uhladil si vlasy, ale pak se nad svou pošetilostí zastyděl a povolil ramena. Takle žena si ho určitě nebude dobírat ani se všetečně vyptávat a nebude ho sjíždět očima od hlavy k patě.

„Všechno jste to nasbírala tady v okolí“ zeptal se, aby u ní vzbudil alespoň nějakou reakci, a hned si uvědomil, jak hloupá otázka to je.

„Ano. A hodně si sama vypěstuju na zahrádce,“ odpověděla kořenářka stručně a dál balila svazky bylin do novin